

Problémy obecně prospěšných společností a pobočných spolků SPMP po účinnosti nového Občanského zákoníku

- Informace o změně právní úpravy sdružovacího práva od 1. ledna 2014.
- Občanská sdružení po 1. lednu 2014. Soudní poplatky po 1. lednu 2014.
- Daně od 1. ledna 2014 (informace pro účetní).
- Zákony a jejich novely (informace o změnách od minulého semináře).
- Různé problémy řešené v praxi.
- Doslov.
- Příloha 1,2: vzor darovací smlouvy a vzor smlouvy o dobrovolnické službě.

Důležité odkazy:

www.neziskovky.cz Zpravodaj „Svět neziskovek“ měsíčně (od května nutná nová registrace)
www.nrzo.cz Národní rada zdrav. Postižených časopis „Mosty“ m.dvorak@nrzp.cz
www.crss.cz Česká rada sociálních služeb uvádí aktuality. Jsou tam videa z festivalu.
www.helpnet.cz možno požádat o zasílání aktualit Info@helpnet.cz
www.econnect.cz možno požádat o zasílání aktualit redakce@ecn.cz
www.mpsv.cz možno požádat o zasílání aktualit info@mpsv.cz
www.avpo.cz/2014/bulletin možno požádat o zasílání bulletinu Asociace VPO.

Důležité publikace:

Sociální zabezpečení 2014 (SAGIT 1015) Úplné znění zákonů v soc. oblasti (115,- Kč)
Nový občanský zákoník 2013 (SAGIT 900) úplné znění zákona 89/2012 Sb.(139,-Kč).
Zákoník práce 2012 (SAGIT 866) úplné znění ke dni 20.12.2011 (63,- Kč).

Doporučené publikace:

Nový občanský zákoník (SAGIT) úplné znění s důvodovou zprávou (690,-Kč).
Archivnictví a spisová služba. (SAGIT 916) Úplné znění ke dni 13.8.2012 (59,-Kč).
Veřejné rejstříky (SAGIT 980) úplné znění (69,-Kč)

Doporučené webové stránky:

www.hclpraha.cz / edice (skripta z 3.,4., a 5. semináře)
www.isnno.cz Portál Veřejné správy ČR

Použité zkratky:

NOZ Nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.).
ZDP Zákon o daních z příjmů (zákon č. 586/1992 Sb.).
NNO Nestátní nezisková organizace (již nepoužívaný termín).
VPO Veřejně prospěšná organizace
L.S. (locus sigilli) místo pro pečeť či otisk razítka na listině.
JJV Josef J. Veselý (autor příspěvku).

Slovníček:

Status = právní postavení osob či organizace, posice osoby v právním či sociálním ohledu. Například „status quo“ je nynější stav, „status quo ante“ je předešlý stav.
Statut = zákon, vyhláška, pravidla, stanovy atp. (Z latinského statutum – ustanovení).

**Informace o změně právní úpravy sdružovacího práva
od 1. ledna 2014**

výpis Informace Ministerstva spravedlnosti 2014-01-21

I.

Dnem 1.ledna 2014 nabývá účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“) a zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen „zákon č. 304/2013 Sb.“). Citované zákony k témuž datu zrušují zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č.83/1990 Sb.“) a zákon č. 116/1985 Sb., o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem, ve znění pozdější předpisů (dále „zákon č. 116/1985 Sb.“).

II.

1. Ministerstvo vnitra předá do 31.ledna 2014 v elektronické podobě údaje o jmenovaných právnických osobách v rozsahu stanoveném zákonem a do 31. Března 2014 předá příslušným rejstříkovým soudům spisy jmenovaných právnických osob (lhůty k předání jsou stanoveny zákonem č. 304/2013 Sb.).

2. Právní postavení dotčených právnických osob spojené s přechodem na novou zákonnou úpravu:

- občanská sdružení se považují za spolky ve smyslu NOZ, tzn.,že se „nepřeregistrovávají“, není dotčena jejich právní kontinuita, je zachována jejich historie a mají stejné identifikační číslo (§ 3045 odst. 1 NOZ).
- organizační jednotky občanských sdružení, oprávněné jednat svým jménem, se považují za pobočné spolky (§ 3045 odst. 2 NOZ).

(Povinnost uložená statutárním orgánu hlavního spolku podat do tří let od 1. 1. 2014 návrh na zápis pobočného spolku do spolkového rejstříku pod sankcí zániku právní osobnosti pobočného spolku je ve smyslu § 125 odst. 3 zákon a č. 304/2013 Sb. Považována za splněnou zapsáním údajů, které rejstříkový soud převezme ze základního registru osob a zapíše do spolkového rejstříku bez řízení.)

3. Povinnosti dotčených právnických osob spojené s přechodem na novou zákonnou úpravu: dnem 1.ledna 2014 počínají běžet lhůty, určené jednak k uvedení stanov právnických osob dosud vedených v evidencích Ministerstva vnitra do souladu s donucujícími ustanoveními NOZ, jednak k přizpůsobení zapsaného stavu ve spolkovém rejstříku stavu požadovanému zákonem č. 304/2013 Sb. Pokud ustanovení stanov dotčených právnických osob odporují donucujícím ustanovením občanského zákoníku, pozbývají tato ustanovení závaznosti dnem nabytí jeho účinnosti. Donucujícími ustanoveními se rozumí např. § 123 a 218 NOZ upravující povinné náležitosti zakladatelského právního jednání.

Do tří let od dne nabytí účinnosti NOZ (tj. do 1. 1. 2017) je dotčená právnická osoba povinna přizpůsobit stanovy úpravě NOZ a doručit je příslušnému rejstříkovému soudu k založení do sbírky listin (§ 3041 odst. 2 NOZ) a doplnit zapisované skutečnosti do veřejného rejstříku podle § 25 zákona č. 304/2013 Sb. Týkající se dotčené právnické osoby (§ 122 odst. 2 zákona č. 304/2013 Sb.)

Do dvou let od ode dne nabytí účinnosti NOZ (tj. do 1. 1. 2016) jsou dotčené právnické osoby povinny uvést svůj název do souladu s požadavky NOZ. Dle § 216 NOZ musí název spolku obsahovat slovo „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí

však zkratka „z. s.“. Výjimku z této povinnosti připouští § 3042 NOZ z důležitých důvodů, zejména užívala-li právnická osoba svůj název dlouhodobě a je-li pro ni tak příznačný, že jeho zaměnitelnost nebo klamavost nelze rozumně předpokládat.

V praxi tak může jít o případy, kdy stávající název právnické osoby ob stojí i za nové právní úpravy, i když zcela neodpovídá jejím požadavkům (např. u označení „cechu“). Podle § 214 odst. 2 NOZ pokud spolky vytvoří k uplatňování společného zájmu nový spolek jako svůj svaz, vyjádří v názvu nového spolku jeho svazovou povahu. Takovou povahu spolku v jeho názvu nebude nutné vyjadřovat pouze prostřednictvím slova „svaz“, ale i pomocí běžně používaných označení, jako např. „federace“, „asociace“, „unie“ atp. Stejně tak v případě „pobočného spolku“ je toto označení jen druhovým označením a spolky mohou pojmenovat své pobočné spolky i jiným označením, např. „sekce“, „základní organizace“ či „místní organizace“ apod.

III.

Od 1. ledna 2014 je nutné podávat návrhy na zápis, změnu zapsaných údajů či jejich výmaz ve spolkovém rejstříku k místně příslušnému rejstříkovému soudu (viz § 75 zákona č. 304/2013 Sb.). Tím je krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud osoby, jíž se zápis ve veřejném rejstříku týká. V případě pobočného spolku je příslušný soud, v jehož obvodu je rejstříkový soud hlavního spolku. Návrh na zápis spolku do spolkového rejstříku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí (§ 226 odst. 2 NOZ). Dle § 26 odst. 2 zákona č. 304/2013 Sb. Návrh na zápis ve věcech pobočného spolku podává spolek. To platí obdobně i pro odborové organizace a organizace zaměstnavatelů a stejně tak i pro jejich mezinárodní formy. Návrh na zápis lze podat pouze na formuláři, který uveřejní Ministerstvo spravedlnosti na svých internetových stránkách. Návrh musí být doložen listinami o skutečnostech, které mají být do veřejného rejstříku zapsány, a listinami, které se zakládají do sbírky listin v souvislosti s tímto zápisem. Návrh lze podat v listinné nebo elektronické podobě. Podpis na návrhu na zápis v listinné podobě musí být úředně ověřen. Návrh na zápis v elektronické podobě musí být podepsán uznávaným elektronickým podpisem podle zákona upravujícího elektronický podpis nebo zaslán prostřednictvím datové schránky osoby, jež návrh na zápis podává. Ať už je návrh podáván v listinné nebo v elektronické podobě, musí být elektronicky vyplněn na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti (§ 17 odst. 1 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.).

Občanská sdružení po 1. lednu 2014.

JUDr. Lenka Deverová, advokátka (5. ledna 2014)

Občanská sdružení jsou od 1.1.2014 podřízena režimu občanského zákoníku, a to obecné úpravě právnických osob a úpravě korporací §210-213 a spolků §214-302. Podle §3045 jsou stávající občanská sdružení od 1.1.2014 považována za spolky podle občanského zákoníku. K tomu, aby bylo občanské sdružení považováno za spolek, nemusí nic dělat. Není tedy možné hovořit o tom, že se občanská sdružení transformují na spolky, protože se nejedná o rozhodování o změně právní formy, ale o automatické pojetí sdružení jako spolku.

Sdružením je však dána možnost rozhodnout o své transformaci. Podle §3045 mohou rozhodnout o transformaci na ústav nebo sociální družstvo. O této transformaci musí aktivně rozhodnout příslušný orgán sdružení (spolku). V §3041

občanský zákoník stanoví lhůtu pro přizpůsobení se nové právní úpravě tříletou lhůtu ode dne účinnosti občanského zákoníku.

Z ustanovení §3041 pak vyplývá, že dnem účinnosti občanského zákoníku pozbývají platnosti ustanovení stanov, která odporují kogentním ustanovením občanského zákoníku. Co to v praxi znamená pro sdružení? Toto ustanovení se dotýká ve vztahu ke stanovám sdružení (spolků) zejména úpravy rozhodování kolektivních orgánů a ustanovení o zániku sdružení.

Řada sdružení upravuje rozhodování svých nejvyšších orgánů tak, že jsou usnášeníschopné při nižší než poloviční účasti všech členů. Podle kogentního ustanovení §156 OZ je kolektivní orgán schopen se usnášet za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů a rozhoduje většinou hlasů zúčastněných členů. Dnem 1.1.2014 pozbyla platnosti ustanovení stanov upravující nižší usnášeníschopnost kolektivních orgánů sdružení - členských schůzí - než nadpoloviční většinou členů a rozhodnutí je nutné přijímat v souladu s §156 OZ. Co ale mají dělat ta sdružení, u nichž se nadpoloviční většina členů nesejde? Pokud nemají ve stanovách ustanovení o postupu v případě, že se nesejde usnášeníschopná většina, budou postupovat podle §257 OZ. Statutární orgán nebo ten, kdo svolal původní jednání, svolá novou pozvánkou ve lhůtě 15 dnů od předchozího zasedání členské schůze náhradní zasedání s totožným programem. Náhradní zasedání se musí konat nejpozději do šesti týdnů ode dne, na který bylo svoláno původní zasedání. Náhradní zasedání je usnášeníschopné a rozhoduje nadpoloviční většinou zúčastněných.

Druhým nejčastějším ustanovením stanov sdružení, které pozbylo platnosti, je ustanovení o tom, že sdružení zaniká dobrovolným rozpuštěním z rozhodnutí členů. Pokud chce nyní spolek ukončit svou činnost, může členská schůze nebo jiný k tomu stanovami určený orgán pouze **rozhodnout o zrušení spolku s likvidací a k zániku dochází až po řádně provedené likvidaci rozhodnutím rejstříkového soudu o výmazu spolku z rejstříku spolků.**

Jak shora uvedeno, budou sdružení rozhodovat, zda zůstanou ve formě spolku nebo změní svou právní formu. Změnit právní formu budou muset ta sdružení založená podle zákona č.83/1990 Sb., která nesplňují základní charakteristiku spolku, tj. nemají fungující členskou samosprávu. Transformovat se budou zejména sdružení (spolky), jejichž členové jsou v převažující míře současně zaměstnanci sdružení. V takovém případě není možné z podstaty existujících pracovně právních vztahů, aby fungovala spolková samospráva a spolková forma zde ani nemá své opodstatnění. Důvodem k transformaci však není to, že sdružení s fungující členskou strukturou poskytovalo a nadále poskytuje služby veřejnosti. Oním společným zájmem členů, který je vlastní podstatou spolku, může být i poskytování veřejné služby navenek, např. i poskytování sociální služby nebo vzdělávání, aniž by příjemci služby museli být členové spolku.

Podstatnou změnou, ke které v souvislosti s novým občanským zákoníkem dochází, je změna registrační procedury. Spolky jsou registrovány ve spolkovém rejstříku, vedeném rejstříkovými soudy podle zákona č.304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Podle §125 tohoto zákona předá ministerstvo vnitra příslušným rejstříkovým soudům do jednoho měsíce po dni nabytí účinnosti občanského zákoníku v elektronické podobě o občanském sdružení údaje o názvu, číslu registrace, identifikačním číslu, dni vzniku a sídle. Rejstříkový soud tyto údaje zapíše do spolkového rejstříku bez řízení. **Tím však nebude zápis ve spolkovém rejstříku kompletní.**

Povinně se do spolkového rejstříku zapisují i účel spolku, název statutárního orgánu, počet jeho členů, identifikace členů statutárního orgánu, uvedení způsobu jednání za právnickou osobu, den vzniku a zániku funkce, obdobné údaje o kontrolním orgánu, je-li zřízen, předmět vedlejší činnosti, je-li provozována, název nejvyššího orgánu a název, sídlo a identifikační číslo všech jeho pobočných spolků, jsou-li zřízeny. Tyto údaje musí sdružení (spolek) podle §122 zákona č.304/2013 Sb. nejpozději do 1.1.2017 do spolkového rejstříku doplnit. Těm sdružení, která zůstanou ve formě spolku, lze doporučit, aby své údaje v rejstříku doplnily **co nejdříve**. Pro jejich kredibilitu ve vztahu s poskytovateli dotací a dárci bude jistě důležité, aby o nich byly dostupné do spolkového rejstříku zapisované údaje zejména údaje o účelu a o statutárním orgánu.

Návrhy na zápis zapisovaných skutečností se podávají rejstříkovému soudu na formulářích dostupných na webu www.justice.cz. Návrh podává spolek a podepisuje ho statutární orgán. Zapisované údaje doloží zejména stanovami, volbu zapisovaných členů orgánů pak dokladem o této volbě. Rejstříkový soud provede zápis nejpozději do 5 pracovních dnů. Má-li však návrh vady, vydá rejstříkový soud ve lhůtě 3 pracovních dnů ode dne doručení návrhu soudu usnesení, kterým vyzve navrhovatele k odstranění vad návrhu nebo k doplnění chybějících listin; opakovaná výzva se nepřipouští.

Rejstříkové řízení ve věci zápisů do spolkového rejstříku je zpoplatněno soudním poplatkem ve výši 1.000 Kč za každé podání k rejstříkovému soudu.

„Neziskové organizace“ platí od 1. ledna 2014 soudní poplatky

Ministerstvo spravedlnosti ČR zákonem č. 293/2013, který novelizuje občanský soudní řád, zavádí od 1. ledna 2014 poplatky za soudní úkony pro spolky, nadace, nadační fondy, ústavy a obecně prospěšné společnosti. Konkrétně se jedná o bod 26 v části II. Zmíněného zákona. Tato změna zatíží rozpočty spolků o tisíce korun ročně. Nadace, nadační fondy, ústavy a obecně prospěšné společnosti mohou ročně zaplatit dokonce až i desetitisíce korun. **Za první zápis i jakoukoli další změnu (podání) zaplatí spolky 1 000 Kč.** Pro ostatní právní formy jsou však poplatky ještě mnohem vyšší. První zápis pro ně bude zpoplatněn částkou 6 000 Kč a další změny pak 2 000 Kč. Z vyjádření Ministerstva spravedlnosti citujeme:

*„Ministerstvu spravedlnosti je budoucí právní úprava známa a je si vědomo nově nastalého stavu. Konečná právní úprava souvisí s přijímáním doprovodné legislativy k novému občanskému zákoníku na úrovni zákona v Senátu Parlamentu ČR, který v konečném hlasování zamítnul návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti, jenž byl provázán s návrhem zákona o soudních poplatcích, podle kterého mělo dojít k osvobození od soudního poplatku u řízení ve věcech přiznání statusu veřejné prospěšnosti a k osvobození všech právnických osob, které mají tento status zapsány ve veřejném rejstříku. Osvobození od soudního poplatku tedy bylo navázáno nikoli **na právní formu, ale na status veřejné prospěšnosti**. Ministerstvo spravedlnosti však na přijetí zákona o statusu veřejné prospěšnosti nerezignovalo a jeho přijetí připravuje.“*

Od devadesátých let u neziskových organizací fungovalo zproštění od soudních poplatků bezproblémově.

Marek Šedivý AVPO Svět neziskovek 12/2013

Veřejně prospěšný poplatník a daň z příjmu

S novým rokem vstoupila v platnost novela zákona o daních z příjmů (ZDP). V novém znění je odlišně definována osoba poplatníka daně z příjmů právnických osob, neboť zahrnuje nejen známé formy obchodních společností, ale i rozsáhlý soubor dřívějších neziskových organizací včetně poplatníků bez právní subjektivity (svěrenecké fondy apod.). Nás budou zajímat právnické osoby, které působí v neziskových oblastech.

Nové termíny

V § 17a se zavádí zcela nové pojmové vymezení „veřejně prospěšného poplatníka“. Zákon ho definuje jako poplatníka, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním, a současně není obchodní korporací, profesní komorou nebo nadací, jejíž jednání slouží nebo činnost směřuje k podpoře osob blízkých zakladateli, apod. Veřejně prospěšný poplatník je tak ten poplatník, který jako svou hlavní činnost vykonává jinou činnost než podnikání (tzn. není založen nebo zřízen za účelem podnikání). Jedná se tedy nejen o organizace soukromého práva, ale i veřejnoprávní instituce, jako je např. televize, příspěvkové organizace atd. Dále je v § 19b zaveden pojem „bezúplatný příjem“, který zahrnuje příjmy nabyté z dědictví, odkazu, daru nebo jiné příjmy nabyté bez poskytnutí protiplnění.

Co je vždy předmětem daně.

Příjem z reklamy, z členského příspěvku, nově příjem v podobě úroků a příjem z nájemného, s výjimkou nájmu státního majetku, je předmětem daně vždy.

Co není předmětem daně.

Nově jsou v § 18a vyjmenovány příjmy, které nejsou u veřejně prospěšných poplatníků předmětem daně. Mj. to jsou:

- příjmy z nepodnikatelské činnosti, pokud jsou výdaje na tuto činnost vyšší
- dotace, příspěvek, podpora z veřejných rozpočtů
- příjmy z bezúplatného nabytí věci podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi.

Co je od daně osvobozeno.

- členské příspěvky podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin
- výnos nadace, která je veřejně prospěšným poplatníkem, z majetku vloženého do nadační jistiny a příjem z jeho prodeje, pokud tento příjem slouží jen k účelu, ke kterému byla nadace zřízena
- úrokové příjmy plynoucí z prostředků veřejné sbírky pořádané k účelům vymezeným zákonem
- bezúplatný příjem definovaný zákonem (dary na obecně prospěšnou činnost, sbírky, ...).

Snížení základu daně.

I nadále lze snížit základ daně. Budou-li prostředky získané úsporou použity ke krytí nákladů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, může úspora činit až 30 % základu daně, max. 1,000.000 Kč. Obecně prospěšná

společnost a ústav mohou využít získané prostředky v následujícím zdaňovacím období ke krytí nákladů nepodnikatelských činností.

Daňové přiznání.

Veřejně prospěšné poplatníky můžeme dále dělit na daňové poplatníky se širokým nebo s úzkým základem daně. Poplatník se širokým základem daně musí dávat povinně daňové přiznání a vše, co je příjmem organizace, s výjimkou příjmů z investičních dotací, je předmětem zdanění. Poplatníky se širokým základem daně se stávají ústavy a OPS. V praxi to znamená, že se podle § 18a (5) stávají jejich příjmy bez ohledu na výši výdajů předmětem daně. Poplatníky s úzkým základem daně jsou nadace a nadační fondy, a také spolky. Pokud budou mít jen příjmy, které nejsou předmětem daně nebo příjmy od daně osvobozené a takové, kde byla sražená daň, a pokud vyhovely podmínkám pro použití úspory na dani, nemají podle § 38mb povinnost podávat daňové přiznání.

Svět neziskovek 2/2014 Eva Flossmannová, Informační středisko Mikuláš, o. p. s.

JJV doporučuji pro účetní: <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/verejne-prospesny-poplatnik-a-predmet-dane-z-prijm.aspx/>.

Jaké změny nastaly u veřejně prospěšných poplatníků od roku 2014?

Veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.

Kdo je veřejně prospěšným poplatníkem, vymezuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP), v ustanovení § 17a odst. 2 negativně.

Podle tohoto ustanovení tedy veřejně prospěšným poplatníkem není:

obchodní korporace,
Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář,
profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, u nichž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně, s výjimkou organizací zaměstnavatelů,
zdravotní pojišťovna,
společenství vlastníků jednotek,
nadace, která dle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře osob blízkých zakladateli, nebo jejíž činnost směřuje k podpoře osob blízkých zakladateli.

Pro právnické osoby obecně platí ustanovení § 18 odst. 1 ZDP, že: „*předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem, není-li dále stanoveno jinak*“.

Předmět daně veřejně prospěšných poplatníků.

ZDP obsahuje zvláštní ustanovení o předmětu daně veřejně prospěšných poplatníků. Jedná se o § 18a, který v odst. 1 stanoví, že u veřejně prospěšného poplatníka nejsou předmětem daně:

příjmy z nepodnikatelské činnosti za podmínky, že výdaje (náklady) vynaložené podle tohoto zákona v souvislosti s prováděním této činnosti jsou vyšší,

- dotace, příspěvek, podpora nebo jiná obdobná plnění z veřejných rozpočtů,
- podpora od Vinařského fondu, výnos daně, poplatku nebo jiného obdobného plnění, který plyne obci nebo kraji,
- úplata, která je příjmem státního rozpočtu za:
- převod nebo užívání státního majetku mezi složkami státu a státními organizacemi, nájem a prodej státního majetku,
- příjmy z bezúplatného nabytí věcí podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi.

Slovy daňového poradce:

- Podnikání samo o sobě nepřináší neziskové organizaci vyšší zdanění
- Pro daňové účely je třeba všechny činnosti správně klasifikovat a stanovit alokační klíč pro přiřazení nákladů (výdajů) k výnosům (příjmům)
- Za účelem (nejen) efektivního zdanění je třeba udržovat vhodné portfolio různých druhů činností NNO s ohledem účel s jakým byla zřízena a její právní formu

Miroslava Nebuželská, BVM Audit 24.4.2014

Dva pohledy na dar

Jiný pohled na dar má účetní. ~~Ta nebo ten za darem vidí povinnost vyplnit a podat příznání k dani darovací. Povinnost ukládá zákon č. 357/1992 Sb., který říká, že bezúplatné nabytí majetku movitého i nemovitého je třeba vykázat v daňovém příznání podaném do 30 dnů po skončení kalendářního roku. *)~~

V nejbližší době (od 01.01.2014*) na vás čeká rozdělení přijatých finančních prostředků do dvou skupin. Jednu budou tvořit dotace, příspěvky a podpory ze státního rozpočtu nebo územních samosprávných celků, z rozpočtu EU a Národního fondu. Tyto prostředky nejsou předmětem daně a do daňového příznání nevstoupí. Do druhé skupiny patří všechny ostatní dary a finanční částky nabyté v grantových řízeních nejrozličnějších nadací a nadačních fondů. Jejich výčet vstoupí do daňového příznání, ale pokud jde o příjem právnické osoby se sídlem v ČR nebo na území jiného evropského státu, založené nebo zřízené k zabezpečování činnosti v oblasti kultury, školství, výchovy a ochrany dětí a mládeže, vědy, výzkumu, vývoje, vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče, ekologie, ochrany opuštěných zvířat nebo ohrožených druhů zvířat, tělovýchovy, sportu a požární ochrany, a je-li bezúplatné nabytí majetku určeno na zabezpečování uvedené činnosti, jsou od daně osvobozeny. Do této druhé skupiny osvobozené od daně patří i majetek bezúplatně nabytý pro humanitární nebo charitativní účely v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby poskytované podle zvláštního právního předpisu a bezúplatné nabytí majetku z veřejných sbírek, není-li od daně darovací osvobozen podle předchozího odstavce. Správnost své práce si ověříte, když výsledkem veškerého tohoto konání bude nula.

*) Platilo do 31.01.2014

Zrušení zákona

Přestože novelizace daňových zákonů dosud neprošla celým legislativním procesem, dá se od 1. ledna 2014 očekávat řada změn. **Vzhledem ke zrušení zákona (číslo 357/1992 Sb.*) o dani dědické a dani darovací dojde k začlenění předmětu těchto daní do zákona o daních z příjmů. Tato změna, týkající se jak fyzických, tak i právnických osob, vyvolá zásadní rozšíření předmětu daně z příjmů a na druhé straně naopak rozšíření výjimek a osvobození bezúplatného nabytí.** Pokud nově bezplatné nabytí majetku bude podléhat dani, bude se jednat o daň z příjmů, která bude tyto příjmy danit dvojnásobnou sazbou daně, v případě právnických osob 19%.

V novém znění zákona bude odlišně definována osoba poplatníka daně z příjmů právnických osob, neboť sem bude nově zahrnut rozsáhlý soubor neziskových organizací. Neziskové subjekty budou dále děleny na subjekty **veřejně prospěšné, z nichž některé budou mít status veřejně prospěšného poplatníka a z toho plynoucí daňové výhody. Neziskové subjekty bez tohoto statusu daňových výhod pozбудou.** Velmi komplikovaně bude definován předmět daně jednotlivých skupin dnešních neziskových subjektů.

*Eva Flossmannová, ředitelka Informační středisko Mikuláš, o.p.s.
Klimentská 1246/1, 110 00, Praha 1, Telefon: (+420) 774 226 657*

Svět neziskovek 12/2013

Darovací smlouvy a daně

Při zpracování darovací smlouvy platí zásada, že v ní má být zahrnuto „vše, ale nic víc“ což znamená, že smlouva je určena především jako doklad pro účtování a nikoliv děkovný list dárci či několikastránkové vysvětlení poslání obdarovaného.

Do darovací smlouvy proto **patří** zejména vymezení daru a to přesný účel jeho využití (nejlépe podle poslání organizace v zakládací listině, rejstříku) tak, aby byl v souladu s daňovými zákony. Dar pak musí být využit výhradně pro tento účel! Dále sem patří výše daru, způsob darování a termíny, pochopitelně přesná identifikace dárce a obdarovaného. Dárce může chtít navíc do smlouvy zapracovat též požadavek na vyúčtování daru, nebo zaslání zprávy o využití daru s fotodokumentací, či pozvání na akci apod. Smlouvu podepisují výhradně statutární zástupci obou smluvních stran.

Do smlouvy **nepatří** různé děkovné věty a zbytečná sdělení jako například, že si dárce může dar odčíst ze základu daně apod. Ve smlouvě nesmí být žádná protislužba (třebaže dárce bude zveřejněn v tisku, na reklamní ploše apod.). Taková sdělení bude Finanční úřad považovat za sponzorování, pro které platí úplně jiná pravidla a také smlouva pak není darovací, ale sponzorská (tj. smlouva o reklamě). Zveřejnění dárce ve Výroční zprávě (pokud nechce zůstat v anonymitě) se za reklamu nepovažuje, ale do darovací smlouvy toto sdělení také nepatří. Dodejme, že s dárcem, který vloží dar do veřejné sbírky, se smlouva neuzavírá (také si dar nemůže odepsat ze základu daně). Je slušností po obdržení daru poděkovat dopisem či jinak.

Před účinností Nového občanského zákoníku bylo povinností obdarovaného na konci roku zpracovat pro příslušný Finanční úřad „Přiznání k dani darovací při

nabytí majetku osvobozeného od daně“ na předepsaném tiskopise a přiložit kopie darovacích smluv. Od roku 2015 (tj. za rok 2014) se dary uvádějí v přiznání k dani z příjmů právnických osob.

V příloze je vzor jednoduché darovací smlouvy, která „prošla“ jak u dárců, tak u obdarovaných bedlivým okem různých Finančních úřadů i auditorů. Darovací smlouva pro nepeněžní dary je obdobná. Informace naleznete také ve 3. skriptech na str. 16 v části „Sponzorování není darování“ a na str. 5 „Novela zákona 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách“. Budou i na webu www.hclpraha.cz/edice.

Daň silniční

Upozornění pro poskytovatele sociálních služeb ohledně podání daňového přiznání k dani silniční a odvodu daně silniční.

V případě, že nezisková organizace vykáže v daňovém přiznání k dani z příjmu právnických osob, že příjmy z hlavní činnosti jsou větší než náklady vynaložené s vykonáváním této činnosti (byť rozdíl nákladů a výnosů činí jakkoliv nepatrnou částku), tj. že vykáže zisk z hlavní činnosti – stává se její příjem předmětem daně z příjmů. Jestliže je nezisková organizace držitelem vozidla (nebo vozidel) a vykáže zisk z hlavní činnosti je povinna podat daňové přiznání k dani silniční a následně tuto daň odvést správci daně, tj. příslušnému finančnímu úřadu, na základě §2, odst. 1, zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, viz níže.

§2 Předmět daně

(1) Předmětem daně silniční (dále jen "daň") jsou silniční motorová vozidla¹⁾ a jejich přípojná vozidla¹⁾ (dále jen "vozidla") registrovaná a provozovaná v České republice, jsou-li používána k podnikání^{1a)} nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti^{1a)} (dále jen "podnikání") nebo jsou používána v přímé souvislosti s podnikáním anebo k činností, z nichž plynoucí příjmy jsou předmětem daně z příjmů u subjektů nezaložených za účelem podnikání podle zvláštního právního předpisu.^{1b)} Bez ohledu na to, zda jsou používána k podnikání, jsou předmětem daně vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny určená výlučně k přepravě nákladů a registrovaná v České republice.

Autor: Odbor 22 Poslední aktualizace: 17.12.2013

Slovy daňového poradce: motorové vozidlo je předmětem daně silniční, pokud je používáno pro činnosti, z nichž příjmy jsou předmětem daně, tj. nejen pro podnikání
Miroslava Nebuželská, BVM Audit 24.4.2014

● **Informace o některých zákonech**

- Zákoník práce číslo 262/2006 Sb.,
- Zákon o zvláštních řízeních soudních číslo 292/2013 Sb.
- Zákon o veřejné prospěšnosti (věčný návrh).
- Zákon o dobrovolnické službě číslo 198/2002 Sb. (novela).
- Problémy z praxe.

Zákoník práce číslo 262/2006 Sb. odpovědi na některé vaše dotazy

§ 39 Pracovní poměr na dobu určitou

(1) Pracovní poměr trvá po dobu neurčitou, nebyla-li výslovně sjednána doba jeho trvání.

(2) Doba trvání pracovního poměru na dobu určitou mezi týmiž smluvními stranami nesmí přesáhnout 3 roky a ode dne vzniku prvního pracovního poměru na dobu určitou může být opakována nejvýše dvakrát. Za opakování pracovního poměru na dobu určitou se považuje rovněž i jeho prodloužení. Jestliže od skončení předchozího pracovního poměru na dobu určitou uplynula doba 3 let, k předchozímu pracovnímu poměru na dobu určitou mezi týmiž smluvními stranami se nepřihlíží.

(3) Ustanovením odstavce 2 není dotčen postup podle zvláštních právních předpisů, kdy se předpokládá, že pracovní poměr může trvat jen po určitou dobu¹⁷⁾.

(4) Jsou-li u zaměstnavatele dány vážné provozní důvody nebo důvody spočívající ve zvláštní povaze práce, na jejichž základě nelze na zaměstnavateli spravedlivě požadovat, aby zaměstnanci, který má tuto práci vykonávat, navrhl založení pracovního poměru na dobu neurčitou, nepostupuje se podle odstavce 2 za podmínky, že jiný postup bude těmto důvodům přiměřený a písemná dohoda zaměstnavatele s odborovou organizací upraví

- a) bližší vymezení těchto důvodů,
- b) pravidla jiného postupu zaměstnavatele při sjednávání a opakování pracovního poměru na dobu určitou,
- c) okruh zaměstnanců zaměstnavatele, kterých se bude jiný postup týkat,
- d) dobu, na kterou se tato dohoda uzavírá.

Písemnou dohodu s odborovou organizací je možné nahradit vnitřním předpisem jen v případě, že u zaměstnavatele nepůsobí odborová organizace; vnitřní předpis musí obsahovat náležitosti uvedené ve větě první.

(5) Sjedná-li zaměstnavatel se zaměstnancem trvání pracovního poměru na dobu určitou v rozporu s s odstavci 2 až 4, a oznámil-li zaměstnanec před uplynutím sjednané doby písemně zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, platí, že se jedná o pracovní poměr na dobu neurčitou. Návrh na určení, zda byly splněny podmínky uvedené v odstavcích 2 až 4, mohou zaměstnavatel i zaměstnanec uplatnit u soudu nejpozději do 2 měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit uplynutím sjednané doby.

(6) Ustanovení odstavce 2 se nevztahují na pracovní smlouvu zakládající pracovní poměr na dobu určitou sjednanou mezi agenturou práce¹⁸⁾ a zaměstnancem za účelem výkonu práce u jiného zaměstnavatele (§ 307a, 308, 309).

§ 338 Přejed práv a povinností z pracovněprávních vztahů.

K přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů může dojít jen v případech stanovených zákoníkem práce nebo jiným zvláštním právním předpisem (zákonem). K platnému přechodu práv a povinností proto nemůže dojít v případě, že mezi zaměstnavateli bude uzavřena smlouva, u které žádný zákon nestanoví, že v případě jejího uzavření dochází k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů.

V případě, že dochází k přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů, se zaměstnanci, kteří přecházejí k přejímajícímu zaměstnavateli, dosavadní zaměstnavatel nerozvádí pracovní poměr, jejich pracovní poměr zůstává zachován, mění se pouze osoba zaměstnavatele. Proto také nový zaměstnavatel s nimi nesjednává novou pracovní smlouvu. Pokud mezi přejímajícím zaměstnavatelem a zaměstnancem nedojde k dohodě o změně pracovní smlouvy, je přejímající zaměstnavatel povinen přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy sjednané s dosavadním zaměstnavatelem a plnit i ostatní závazky z této pracovní smlouvy.

Podle § 338 odst. 2 v případě, že dochází k převodu činnosti zaměstnavatele nebo části činnosti zaměstnavatele nebo k převodu úkolů anebo jejich části k jinému zaměstnavateli, přecházejí práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů v plném rozsahu na přejímajícího zaměstnavatele. Práva a povinnosti z kolektivní smlouvy přecházejí na přejímajícího zaměstnavatele na dobu účinnosti kolektivní smlouvy (nejdéle však do konce následujícího kalendářního roku).

K přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů z dosavadního zaměstnavatele na přejímajícího zaměstnavatele podle zákoníku práce tedy dochází:

- při převodu činnosti zaměstnavatele
- při převodu části činnosti zaměstnavatele
- při převodu úkolů zaměstnavatele
- při převodu části úkolů zaměstnavatele.

Přejímajícím zaměstnavatelem je právnická nebo fyzická osoba, která je způsobilá jako zaměstnavatel pokračovat v plnění úkolů nebo činností dosavadního zaměstnavatele nebo v činnosti obdobného druhu, přičemž tato osoba je za přejímajícího zaměstnavatele považována bez ohledu na právní důvod převodu (např. sloučení, splynutí, prodej podniku) i bez ohledu na to, zda dochází k převodu vlastnických práv (např. pronájem).

Pokud zvláštní právní předpis nestanoví něco jiného, pak práva a povinnosti dosavadního zaměstnavatele vůči zaměstnancům, jejichž pracovněprávní vztahy do dne převodu zanikly, zůstávají nedotčeny.

Zákon číslo 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních účinný od 1.1.2014

Stručná informace - tento zákon upravuje zvláštní řízení, mimo jiné:

- o podpůrných opatřeních a ve věcech svéprávnosti,
- ve věcech přípustnosti převzetí nebo držení v ústavech,
- o některých otázkách týkajících se právnických osob (např. veřejné prospěšnosti)
- o některých otázkách svěřenského fondu (viz vysvětlivka*).

§ 35 Zahájení řízení

(1) Návrh na zahájení řízení o omezení nebo vrácení svéprávnosti může podat též zdravotní ústav.

(2) Z návrhu musí vyplývat, z jakých skutkových a právních důvodů považuje navrhovatel návrh za důvodný a že užití mírnějších a méně omezujících opatření není možné. Nepodal-li návrh na zahájení řízení státní orgán nebo zdravotní ústav, může soud uložit navrhovateli, aby do přiměřené lhůty předložil lékařskou zprávu o duševním stavu osoby, o jejíž svéprávnost se jedná (dále jen „posuzovaný“); není-li v této lhůtě lékařská zpráva předložena, soud zastaví řízení.

(3) Návrh na zrušení nebo změnu rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o omezení svéprávnosti, může podat i ten, komu byla omezena svéprávnost. Jestliže však soud jeho návrh opakovaně zamítl a nelze-li očekávat zlepšení jeho stavu, může soud rozhodnout, že mu toto právo po přiměřenou dobu, nejdéle však po dobu 6 měsíců ode dne právní moci tohoto rozhodnutí, nepřísluší.

§ 39 **Posouzení mírnějších opatření:** má-li soud za to, že vzhledem k zájmům posuzovaného postačuje mírnější a méně omezující opatření, může v průběhu řízení rozhodnout zejména o schválení smlouvy o nápomoci, schválení zastoupení členem domácnosti nebo jmenování opatrovníka.

§ 40 **Rozhodnutí** (1) Soud rozhoduje rozsudkem. (2) V rozsudku, jímž se omezuje svéprávnost, vymezí soud rozsah, v jakém způsobilost posuzovaného samostatně právně jednat omezil, a popřípadě dobu, po kterou účinky omezení trvají.

§ 46 **Spojení řízení** (1) Nebylo-li řízení o svéprávnosti zastaveno podle § 35 odst. 2, soud zahájí řízení ve věcech opatrovnictví člověka a řízení spojí.

*) Vysvětlivka (výpis z NOZ):

Nový občanský zákoník 89/2012 Sb., v § 1448 stanovuje (mj.):

(1) Svěřenský fond se vytváří vyčleněním majetku z vlastnictví zakladatele tak, že ten svěří správci majetek k určitému účelu smlouvou nebo pořízením pro případ smrti a svěřenský správce se zaváže tento majetek držet a spravovat.

(2) Vznikem svěřenského fondu vzniká oddělené a nezávislé vlastnictví vyčleněného majetku a svěřenský správce je povinen ujmout se tohoto majetku a jeho správy.

(3) Vlastnická práva k majetku ve svěřenském fondu vykonává vlastním jménem na účet fondu svěřenský správce; majetek ve svěřenském fondu však není ani vlastnictvím správce, ani vlastnictvím zakladatele, ani vlastnictvím osoby, které má být ze svěřenského fondu plněno.

Zákon o veřejné prospěšnosti a výroční zpráva

Na seminářích, které pořádalo SPMP ČR, jsem Vás seznamoval s náležitostmi, které každá Výroční zpráva musí obsahovat. Jsou uvedeny i v souborném materiálu, který jste dostali, a který najdete také na www.hclpraha.cz pod tlačítkem EDICE s názvem „Skripta 4/2013“.

Tento zákon sice zatím není schválen, ale od 1.1.2014 jsou bohužel již **platné nevýhody** pro právnické osoby, které status nemají (například soudní poplatky,

daňová povinnost atp.). U SPMP ČR se to týká spolků, pobočných spolků či ústavů a též obecně prospěšných společností. Je jisté, že zákon dozná změn při budoucím schvalování, ale doporučuji Vám, abyste náležitosti, které návrh zákona pro dosažení statusu veřejné prospěšnosti bude asi vyžadovat, do své příští Výroční zprávy zapracovali. Pokud bude zveřejněn návrh změněného zákona, dáme vědět. Znění neschváleného návrhu zákona o statusu veřejné prospěšnosti je popsáno v těchto „skriptech“ 10 – 12.

- **Dovětek JJV:** *nepovedený návrh Zákona o statusu veřejné prospěšnosti minulá sněmovna shodila pod stůl. Nikoho to (mimo nás) nebolelo. Nyní má Ministerstvo spravedlnosti do října předložit nový návrh, který by měl mít účinnost až od 2.čtvrtletí 2015 (!) pokud bude schválen. Vláda (dle ČT 2014-04-21) řeší jakousi výjimku k soudním poplatkům, ale jen do vydání zákona. Přitom v §90 zákona 292/2013 Sb., se hovoří takto:*
- **§ 90 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních**
(1) Soud je povinen rozhodnout o právu na zápis statusu veřejné prospěšnosti do 15 dnů ode dne doložení všech dokumentů prokazujících splnění podmínek pro rozhodnutí o právu na zápis statusu.

Zákon o dobrovolnické službě číslo 198/2002 Sb. (novela)

Tato novela se dotýká SPMP i o.p.s. jen málo. Upřesňuje některé výrazy („spolky“), zapracovává „veřejnou prospěšnost“ apod. V případě zájmu se příště budeme tímto zákonem zabývat blíže (výkaz práce, čestné prohlášení atp.). Stále však platí informace MPSV k tomuto zákonu ve vztahu k zákonu o sociálních službách. Více také na webu HESTIA www.hest.cz.

S nabytím účinnosti zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, dochází ke změně v posuzování profesionálních pracovníků vykonávajících odbornou činnost. Tento zákon v §115 vymezuje okruh pracovníků v sociálních službách vykonávající odbornou činnost, v §116 pak činnosti vykonávané pracovníkem v sociálních službách. Pracovníci v sociálních službách vykonávají činnosti v pracovně právním vztahu. Dobrovolník, který není pracovníkem ve smyslu pracovně právních předpisů, se při výkonu své činnosti řídí občanským zákoníkem a to jak v případě, kdy přichází do sociálních služeb v akreditovaném režimu dle zákona č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě, tak i v případě, kdy je dobrovolnictví organizováno mimo působnost zákona o dobrovolnické službě.

*Dobrovolníci nevykonávají činnosti v pracovně právním režimu, nejsou tedy profesionálními odbornými pracovníky v sociálních službách dle § 115 a § 116 zákona č. 108/2006 Sb. Dobrovolníci vykonávají svou činnost v režimu, § 2, odst. 2, zákona č. 198/2002 Sb. a proto nemohou ani být registrováni jako poskytovatelé sociálních služeb. V sociálních službách by dobrovolníci měli uzavřít **smlouvu o výkonu dobrovolnické služby dle § 5, odst. 1, 2, 3, zákona o dobrovolnické službě** a působit dle pravidel, které poskytovatel definuje podle **Standardu kvality sociálních služeb č. 9**, kritéria uvedeného pod písm.d, přílohy č.2, prováděcí vyhlášky MPSV č. 505/2006 Sb., k zákonu 108/2006 Sb., o sociálních službách.*

Problémy z praxe

Zvířátka v lese se dohodla, že si postaví sídliště. Proto vyšlou do města mazanou lišku, aby sehnala potřebná povolení. Přešel den, dva, tři, týden a liška nikde. Po čtrnácti dnech se vrátí se staženým ocasem a celá zničená povídá: "35 povolení jsem sehnala, ale to 36., nejdůležitější se sehnat nepovedlo."

Poté zvířátka vyšlou medvěda. Není sice nejchytřejší, ale je nejsilnější. Dopadlo to stejně. Vtom se přihlásí vůl, že by to zkusil ve městě vyřídit. Zvířátka se pousmějí, „Ty tam nemůžeš uspět!“ Ale vůl se nedal odradit a vyrazí do města.

*Za tři dny po ránu vzbudil zvířátka velký rambajs. Vstanou a vidí v dálce vola, jak si to maže k lesu, za zády mu jedou bagry a jeřáby a nákladáky s pískem. Zvířátka se radují a diví zároveň; ptají se: "Vole, jak jsi to dokázal?" Vůl povídá „**Jednoduše, přijdu na úřad, otevřu první dveře - spolužák! Otevřu druhé dveře - spolužák! ...**“*

Některé problémy s úřady a jejich možná řešení

Výpis z rejstříku soudu (Městského či Krajského) je základním dokumentem, kterým se prokazuje existence právnické osoby v ní zapsané (tj. obecně prospěšné společnosti, nadace a nadačního fondu, spolku a pobočného spolku, ústavu a pochopitelně i obchodní společnosti). Nesmí být starší tří měsíců a musí být v originále s razítkem soudu (nikoliv tedy stažený a vytištěný z internetového portálu www.justice.cz). Výpis vydá rejstříkový soud za poplatek (možná bude změna) každému, kdo požádá. Platný výpis je také možno získat v Czech POINTu.

Lidově řečeno – výpis je jakýmsi „občanským průkazem“ právnické osoby, který by měl statutární orgán i s razítkem nosit stále v aktovce.

Úřadům se jiný doklad nepředkládá. Je chybou při jednání s úřady (například při žádosti o živnostenské oprávnění či o různé registrace) předkládat místo výpisu z rejstříku zakládací dokumenty, statut atd. Bohužel, některé úřady to vyžadují (například Magistrát Prahy to má dokonce v pokynech pro registraci). Některý úřad dokonce prohlásil, že zákon o OPS je zrušen, takže žádné dotace nedostanete, jste zrušeni. Dokonce by úřady ani neměly výpis vyžadovat, protože ho mohou získat z internetu. Dříve vydané registrační listy SPMP jsou pasé.

Výjimkou je doložení nástupnictví. K tomu vedle výpisu slouží usnesení zakladatele původní organizační jednotky občanského sdružení, že ji ruší a že závazky, pohledávky a sociální služby převezme nová obecně prospěšná společnost. Usnesení má být v originále, nejlépe s ověřeným podpisem. Bohužel, některé úřady (a jejich právníci) „nástupnictví“ neuznávají, protože v Novém Občanském zákoníku takové slovo nenašli.

Doplnění a změny v rejstříku se mohou uskutečnit pouze na základě předloženého návrhu na změnu (tiskopis je opět na www.justice.cz) s potřebnými doklady v příloze. Zakládací listina od notáře, musí být upravena notářským zápisem. Podpis statutáře na návrhu musí být ověřen. Pokud rejstříkový soud změnu či doplnění uzná, vydá usnesení a záznamy v rejstříku změní. Není tedy možné měnit či doplňovat dokumenty, uložené ve sbírce listin nějakým rozhodnutím zakladatelů či správní rady bez usnesení soudu. Opět úsměvné, když jeden Živnostenský úřad

chtěl doplnit zakládací listinu a spokojil se s tím, že ji zakladatelé pro něho „doplnili“, ale ve sbírce listin byla jiná.

Identifikační číslo právnické osoby (IČ, dříve IČO) bylo občanským sdružením přidělováno zpravidla Českým statistickým úřadem (ČSÚ) do 31.12.2000, pak Ministerstvem vnitra. Obecně prospěšným společnostem přiděloval IČ rejstříkový soud. Při změně občanského sdružení (či jeho organizační jednotky) na obecně prospěšnou společnost je nutné původní IČ zrušit, aby organizace neměla dvě. Rejstříky ekonomických subjektů Ministerstva financí (jak v ARES, tak v CEDR, kde se evidují dotace) jsou navzájem propojeny a tam není třeba žádat. Viz www.mfcr.cz.

Evidence neziskových organizací na portále Veřejné správy ČR (viz www.isnno.cz) kdysi suplovala u občanských sdružení chybějící zápis v rejstříku. Ostatní neziskové organizace se však mohly evidovat také. Překvapením je, že některý úřad (opět v Praze) tento zápis vyžaduje i u obecně prospěšných společností, které v rejstřících jsou. Zápis do této evidence není složitý a je popsán na portále. Změny pak může provádět oprávněná osoba (i vkládat například Výroční zprávy apod.)

JJV 2014-03-01

Jak na zápis sídla do rejstříku soudu

Někteří ředitelé o.p.s. jsou zároveň i funkcionáři v pobočném spolku. Proto se podívejme jak se připravit na přípravu podkladů pro zápis, který se bude muset zaslat spolku (potažmo sekretariátu v Karlíně). Zápis pobočných spolků SPMP do rejstříku Městského soudu v Praze zajistí spolek (sekretariát). Vedle ostatních příloh (čestné prohlášení, podpisový vzor, údaje o statutárních orgánech, souhlas se zveřejněním atd.), které budete muset předložit podle §25 Zákona o veřejných rejstřících je povinný i souhlas se sídlem (to platí i spolek, pro ústavy, nadace apod.):

Souhlas se sídlem musí dát vlastník (spoluvlastníci) nemovitosti

- kdo je majitelem objektu zjistíte na webu v Katastru nemovitostí. Vytiskněte si výpis jako přílohu souhlasu. Varianty souhlasných vyjádření:
 - pokud je vlastníkem nemovitosti soukromá osoba („pan domácí“) připravte mu souhlas k podpisu souhlas a požádejte, aby svůj podpis nechal ověřit; pokud je vlastníků více, musíte požádat všechny spolumajitele.
- Pokud je majitelem právnická osoba (s.r.o., spolek, bytové družstvo či SVJ apod.) tak vydá souhlas jeho statutární orgán podle výpisu z rejstříku. Pokud je statutární orgán kolektivní (výbor apod.) musí být dán souhlas z jeho zasedání a usnesení; podpis předsedy musí být opět ověřený, plus razítko.
- pokud je vlastníkem obec (město) tak starosta, primátor apod. se souhlasem zastupitelstva; uvede se kdy a jak se zastupitelstvo usneslo.
- Pokud je vlastníků více tak musí dát souhlas všichni (viz budova v Karlíně, kde jsou čtyři spoluvlastníci).
- Pokud je sídlo v bytě dle §136 Nového Občanského zákoníku, tak souhlas dává vlastník (vlastnictví opět nutno doložit). Pokud v nájemním bytě, tak opět majitel bytu („pan domácí“ nebo právnická osoba).
- Všechny podpisy majitelů (třeba i primátora) musí být úředně ověřeny!
- Souhlas nesmí být starší tří měsíců. Musí obsahovat základní údaje o majiteli nemovitosti a o činnosti, kterou pobočný spolek může konat.

Doslov autora skript č.5/2014

- Dnešní seminář SPMP k Novému Občanskému zákoníku a k doprovodným zákonům je již pátý. První byl v roce 2011, kdy jsem vás (dle výroku jednoho z účastníků) „strašil“ jeho návrhem. NOZ je dnes již půl roku účinný a nyní řešíme, co přinesl „dobrého“. Mohu předeslat, že jsem vás v roce 2011 strašil málo, protože NOZ přináší administrativní problémy, o změnách v daních nemluvě, které nás překvapily. Takže ujišťování některých právníků, že to bude pro občanská sdružení jen lehké „převlečení košilky“ do spolků vidím úsměvně. Nemluvě o tom, že se změny dotýkají i o.p.s., nadací aj. dříve NNO.
- Protože skoro všichni ředitelé o.p.s. jsou členy či funkcionáři SPMP, některé informace ze seminářů jsou důležité i pro členy Republikového výboru.
- Skripta z těchto seminářů by vám měla sloužit také jako návod. Například vzory likvidačního protokolu, darovací smlouvy, zrušení organizace, způsob archivace, citace paragrafovaného znění zákonů s komentářem, obsah výročních zpráv, předání soudu apod. jsou stále platná. Proto doporučuji mít skripta po ruce a ne je po semináři skartovat.

JJV 2014-05-01

Motto: Každou zprávu považujte za předposlední.

Proč? Protože se nyní připravují další a další zákony či novely. Například:

- Novela Zákona o sociálních službách č.108/2006 Sb. (už v roce 2015).
 - Zpřesnění povinností poskytovatele.
 - Změna standardů.
 - Zlepšení kvality inspekcí
 - Zmenšení počtu (balíček) sociálních služeb (? nové registrace)
 - Změna přístupu k financování
- Zákon o sociálních pracovnících (nový zákon)
 - Zpřísnění podmínek pro povolání sociálních pracovníků. Vznik komory.
 - Zpřísnění školení.
 - Očekávanými přínosy projektu jsou identifikace/definice modelů rolí sociálních pracovníků a jejich ověření. Vzniknou podklady pro budoucí standardizaci výkonu sociální práce (odbornosti a specializace), včetně materiálů pro novelizace stávajících legislativních předpisů
- Zákon o veřejně prospěšných organizacích (nový zákon) se předělává.
- Zákon o opatrovnících (nový zákon).
- Změny v Občanském zákoníku. Přitom se deset let připravoval! Nutno zrušit svěrenské fondy, ponechat Klokánky i po 6 měsících atd. Již je na to komise a na podzim by měla o změnách hlasovat sněmovna. Účinnost v roce 2015.
- Již nyní sněmovna řeší návrh na zrušení soudních poplatků pro NNO (ČT 2014-03-19) které zavedly doplňující zákony (vláda ČT 2014-04-21 ale řeší výjimku jen do vydání zákona o veřejné prospěšnosti; co bude, pokud se veřejně prospěšnou organizací nestanete?

JJV 2014-04-27

Příloha 1 - V Z O R

DAROVACÍ SMLOUVA

číslo jednací

uzavřená v souladu s ustanovením § 1724 an. a § 2055 an.
Občanského zákoníku, zákona číslo 89/2012 Sb.

Dárce: jméno a příjmení (u právnické osoby přesný název a forma)

Adresa bydliště (u právnické osoby sídlo)

Rodné číslo, nebo datum narození (u právnické osoby IČ a DIČ)

Číslo účtu (pokud není dar v hotovosti)

(Právnická osoba zastoupená kým)

Obdarovaný: název organizace

Sídlo:

IČ a DIČ

Číslo účtu:

Zastoupená:

Článek 1

Dárce poskytuje obdarovanému dar ve výši Kč /slovy:/ na realizaci projektu, plnění účely sociální, humanitární a sportovní a to ... *název podpořeného projektu* ...

Článek 2

Darovaná částka bude převedena na účet obdarovaného (nebo složena do pokladny) do ...*datum*.....

Článek 3

Obdarovaný dar přijímá a zavazuje se, že dar využije výhradně pro účely uvedené v článku 1.

Článek 4

Tato smlouva je vyhotovena ve dvou stejnopisech, z nichž každá ze stran obdrží po jednom. Smlouva nabývá platnosti dnem podpisu.

V dne

L.S.

Jméno a funkce statutárního zástupce obdarovaného, podpis, razítko.

(Jméno a funkce statutárního zástupce dárce právnické osoby, podpis, razítko) nebo jméno a podpis dárce, fyzické osoby.

Příloha 2 - V Z O R

SMLOUVA O DOBROVOLNICKÉ SLUŽBĚ

číslo jednací

uzavřená podle v souladu s § 5 Zákona o dobrovolnické službě číslo 198/2002 Sb.,
a dle § 1746, odst.2. Občanského zákoníku, zákona číslo 89/2012 Sb.

mezi smluvními stranami

....., obecně prospěšnou společností,
IČ
zastoupenou statutárním zástupcem
Sídlo:
kontakt (telefon, e-mail):

a dobrovolníkem

titul, jméno, příjmení :
datum narození a číslo OP:
bydliště :
kontakt (telefon, e-mail) :

1. Účelem smlouvy je úprava základních práv a povinností obou smluvních stran v rámci činnosti dobrovolníka.
2. Předmětem činnosti dobrovolníka je
3. Místem výkonu činnosti dobrovolníka je
3. Doba výkonu dobrovolné služby je (od – do)

II.

4. Dobrovolník bere na vědomí, že svou činnost vykonává ve smyslu § 5, Zákona o dobrovolné službě a bez nároku na odměnu.
5. Dobrovolník má nárok na úhradu nákladů, vzniklých v souvislosti s výkonem své činnosti, pokud jejich vynaložení předem dojedná s odpovědnou osobou organizace, která koordinuje jeho činnost a vyúčtuje je způsobem obvyklým.
6. Dobrovolník byl poučen o svých právech a povinnostech v rámci předmětu činnosti a bere na vědomí závazek mlčenlivosti. Akcí se zúčastňuje na vlastní odpovědnost.

III.

7. Tato smlouva je vyhotovena ve dvou exemplářích, pro každou stranu jeden. Případné změny jsou možné jen se souhlasem obou stran.

Příloha:
Čestné prohlášení dobrovolníka

V dne
Za L.S.
statutární zástupce dobrovolník

Presentaci připravil zapsaný spolek

Posláním tohoto zapsaného spolku (dříve občanského sdružení) bylo poskytovat vzdělávací, poradenský, organizační a zprostředkovatelský servis osobám s handicapem, jejich asistentům a organizacím. V současné době se spolek likviduje.

Autorem presentace je JUDr. Josef J. Veselý, předseda správní rady, který působí v neziskových organizacích od roku 1984, v humanitárních organizacích osob s handicapem pak od roku 1992. Pracoval na pozici finančního manažera Sdružení pro pomoc mentálně postiženým ČR, ředitele Nadačního fondu „Rodiče dětem“, právníka veřejného opatrovnictví a sociálního pracovníka Ústavu sociálních služeb v Praze. Podílel se na zakládání, transformaci a likvidaci občanských sdružení, nadací a nadačních fondů i obecně prospěšných společností, na zpracování standardů kvality sociálních služeb, stanov, výročních zpráv, metodik a podobných dokumentů. Řešil problémy veřejného opatrovnictví a problémy odebírání či navracení způsobilosti k právním úkonům. Pořádal semináře, přednášky a kurzy pro pracovníky v sociálních službách a dobrovolníky ze sociální oblasti. Vedle článků publikovaných v různých časopisech, vydal osm oborových sborníků k sociální práci.

Ve správní radě HANDICAP LYCEA Praha z.s. dále působí Ilona Hrušková, ředitelka Domova Ráček o.p.s. pro osoby s mentálním postižením a Ing. Iveta Pešková, předsedkyně sdružení vozíčkářů PROSAZ z.s. Informace naleznete také na webových stránkách

www.hclpraha.cz, www.domovracek.cz, www.prosaz.cz.